

УДК 004.716

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ЕЛЕКТРОМАГНІТНИХ ПОТОКІВ ОДНОКАСКАДНОГО ШСП

Тімановський Є.П.

к.т.н., доцент каф. КС, Кудря В.Г.

Одеський Національний Політехнічний Університет, УКРАЇНА

АНОТАЦІЯ. Досліджується вихідна вольт амперна характеристика та вплив електромагнітних потоків однокаскадного широкополосного підсилювача.

Введення. У сучасній радіо - електронній апаратурі широкого застосування знаходять широкосмугові підсилювачі сигналів, спектр частот яких знаходиться в межах від звукових до частот в кілька мегагерц, а в деяких випадках - до десятків і сотень мегагерц. Підсилювачі здійснюють посилення електричних коливань із збереженням їх форми. Посилення відбувається за рахунок електричної енергії джерела живлення. Таким чином підсилювальні елементи володіють керуючими властивостями.

Ціль роботи. Метою роботи є дослідження впливу електромагнітних потоків однокаскадного широкополосного підсилювача.

Головна частина роботи.

Було побудовано схему транзисторного каскаду в універсальному пакеті програм схемотехнічного аналізу, який призначений для вирішення широкого кола завдань – MicroCAP версії 9.0.

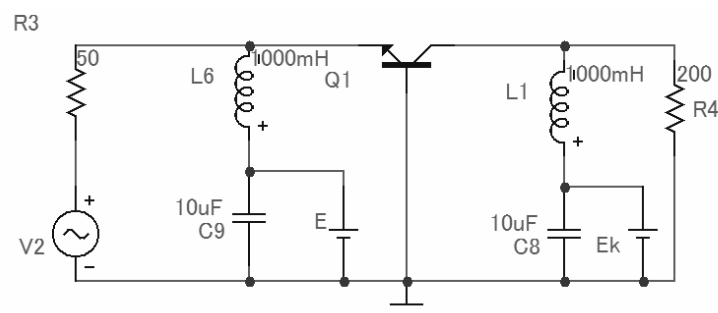

Рис 1 – Схема транзисторного каскаду в MicroCAP

Для заданої в схемі однокаскадного ШСП, з центральною частотою смуги підсилення в $F_0=1.5$ ГГц необхідно підібрати з бази компонентів MicroCap відповідний транзистор.

Найближчим аналогом за частотними властивостями до транзистора KT919 є транзистори В8Х20 та ВР599...ВР959 на яких принципово можливе підсилення по напрузі при їх підключенні по схемі зі спільною базою до частот в 3 ГГц. Оскільки в базі компонентів KT919 відсутній – тому, потрібно скористуватися математичною моделлю транзистора ВF959. Дослідження його вихідних вольт амперних проведемо за схемою рис 1, а отримане сімейство характеристик представлено на рис 6.

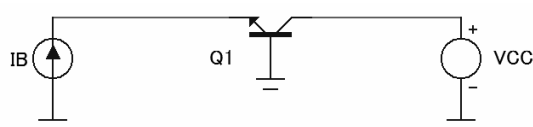

Рис 2 – Схема дослідження транзистора ВF959

Результати частотного АС – аналізу схеми рис 2 з транзистором ВF959 приведені на рис 3.

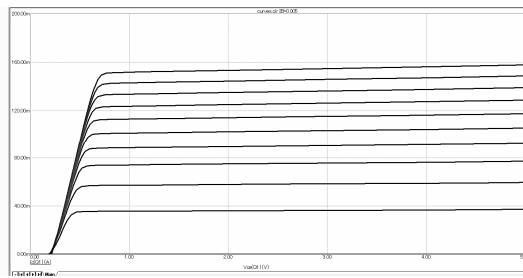

Рис 3 – Сімейство вихідних колекторно-базових характеристик

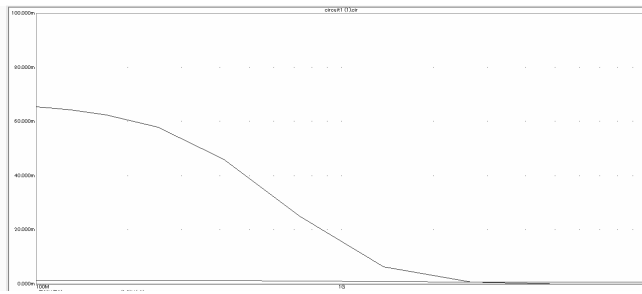

Рис 4 – Частотні залежності вхідної та вихідної потужності

Використовуючи MicroCAP версії 9.0. знаходимо контур з максимальним струмом. Будемо вважати, що $I_{\max}$ і є тим джерелом, який є найбільш небезпечним.

На Рис 5 показано всі струми та напруги схеми. Нас цікавить контур $L_6 - E$, через який протікає найбільший струм. Величина $I_{\max} = 44.953\text{mA}$.

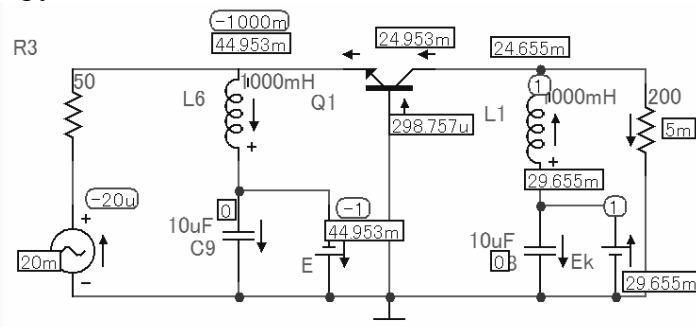

Рис 5 – Контур, через який протікає найбільший струм

Далі знаходимо найменшу напругу у схемі. Нас цікавить контур V_2 , через який протікає найменша напруга. Величина $U_{\min} = -20\text{uV}$.

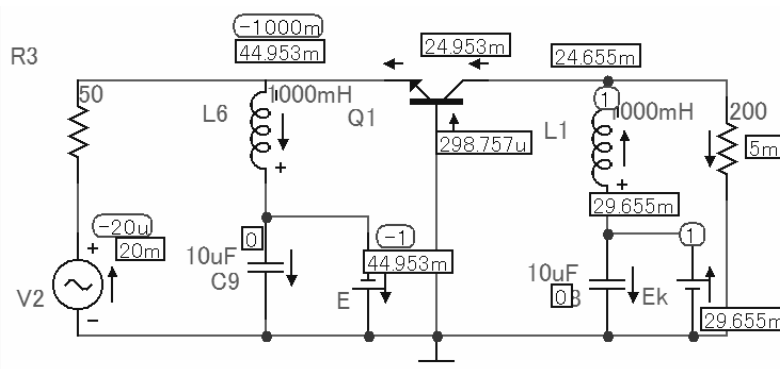

Рис 6 – Контур, через який має найменшу напругу

Далі визначаємо коефіцієнт перетворення струму в напругу, який становить 0.444.

Для зменшення впливу електромагнітних потоків використовуємо додаткову схему з диференціатором.

Диференціатор знаходить широке застосування в активних фільтрах і схемах автоматичного регулювання.

Простий диференціатор має два суттєвих недоліки: велика вихідний опір і ослаблення вхідного сигналу, тому в сучасних схемах він майже не застосовується. Для диференціювання сигналів застосовують диференціатор на ОУ, що складається з ОУ DA1, вхідного конденсатора C1 і резистора R1, через який здійснюється позитивний зворотний зв'язок з виходу ОУ на його вхід.

При надходженні сигналу на вхід диференціатора конденсатор C1 починає заряджатися струмом I_{BX} , за рахунок принципу віртуального замикання струм такої ж величини буде протікати і через резистор R1. В результаті на виході ОУ буде формуватися напругу пропорційно швидкості зміни вхідного напруги.

Основний недолік диференціатора на ОУ полягає в тому, що на високих частотах коефіцієнт посилення більше, ніж на низьких частотах. Тому на високих частотах відбувається значне посилення власних шумів резисторів і активних елементів, крім того можливе порушення диференціатора на високих частотах.

Рішення даної проблеми є включення додаткового резистора на вхід диференціатора. Опір резистора повинно становити кілька десятків Ом.

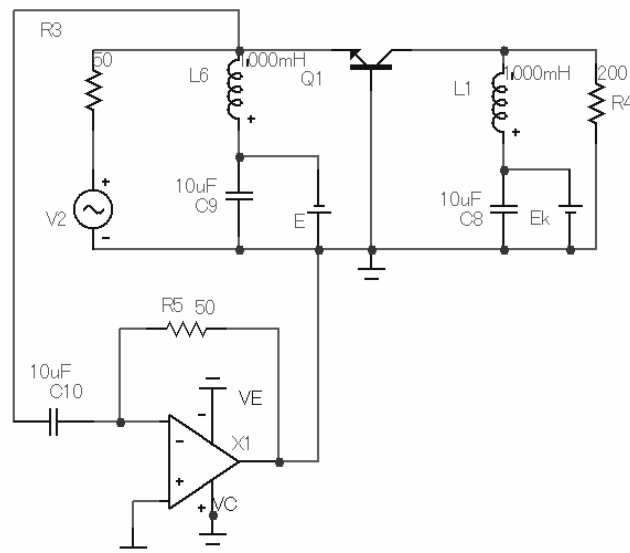

Рис 7 – Схема підключення диференціатора в схему однокаскадного ШСП

Провівши досліди та аналізи дійшов висновку, що не вдалося зменшити вплив електромагнітних потоків на схему однокаскадного широкополосного підсилювача.

Висновки. Було побудовано схему транзисторного каскаду, а також проведено дослідження вихідної вольт амперної характеристики однокаскадного широкополосного підсилювача. Визначено найбільш небезпечне джерело в схемі - $I_{max} = 44.953mA$, також $U_{min} = -20uV$, визначено коефіцієнт перетворення струму в напругу, який становить 0.444. Для зменшення впливу електромагнітних потоків використовували додаткову схему з диференціатором.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Кудря В.Г. Проективання спеціалізованих комп'ютерних систем, Одеса: ОНПУ – 2016. – 722 с. Доступ через електронні ресурси НТБ ОНПУ. <http://library.opu.ua/>
2. Методичні вказівки та завдання для курсового проектування для студентів спеціальності 7.05010203 «Спеціалізовані комп'ютерні системи», укладач: Кудря В. Г. Одеса – 2015. ОНПУ, - 78 с.
3. Николайчук Я.М., Возна Н.Я., Пітух І.Р. Проективання спеціалізованих комп'ютерних систем/Навчальний посібник/ - Тернопіль: ТзВО «Терно-граф», 2010.-392 с